

Bruxelles, 19 mai 2017
(OR. en)

9383/17

DEVGEN 104
ACP 51
RELEX 429
COHAFA 39

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă: Secretariatul General al Consiliului

Data: 19 mai 2017

Destinatar: Delegațiile

Nr. doc. ant.: 9417/17

Subiect: Operaționalizarea legăturii dintre domeniul umanitar și cel al dezvoltării
- concluziile Consiliului (19 mai 2017)

În anexă se pun la dispoziția delegațiilor concluziile Consiliului privind operaționalizarea legăturii dintre domeniul umanitar și cel al dezvoltării, astfel cum au fost adoptate de Consiliu în cadrul celei de a 3540-a reuniuni a sale desfășurate la 19 mai 2017.

Concluziile Consiliului**Operaționalizarea legăturii dintre domeniul umanitar și cel al dezvoltării**

1. Lumea de astăzi se confruntă în continuare cu crize extrem de grave, 20 de milioane de persoane fiind expuse riscului de foamete în nord-estul Nigeriei, Sudanul de Sud, Somalia și Yemen, peste 65 de milioane de persoane fiind strămutate în mod forțat din cauza conflictelor, a violenței, a încălcării drepturilor omului, în afara celor strămutate ca urmare a unor dezastre naturale, inclusiv ca urmare a schimbărilor climatice, și 130 de milioane de persoane depinzând de asistența umanitară. Sistemul umanitar nu poate aborda singur nevoi de o asemenea amploare și diversitate, cu atât mai mult cu cât crizele inversează adesea progresele în materie de dezvoltare, în special atunci când aceste crize se cronicizează.
2. Astfel cum se precizează în noul Consens european privind dezvoltarea, sărăcia, conflictele, fragilitatea și strămutarea forțată sunt strâns interconectate și trebuie abordate într-un mod coerent și cuprinzător, inclusiv ca parte a legăturii dintre domeniul umanitar și cel al dezvoltării. Consiliul recunoaște legăturile dintre dezvoltarea durabilă, acțiunea umanitară și prevenirea conflictelor și consolidarea păcii, precum și importanța soluțiilor diplomatice și politice de sprijinire a păcii și securității, în conformitate cu Strategia globală a UE și Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă. Consiliul subliniază că este important să se investească în prevenirea și abordarea cauzelor subiacente ale vulnerabilității, fragilității și conflictelor, satisfăcându-se totodată nevoile umanitare și consolidându-se reziliența, reducând astfel riscurile.

3. Consiliul reamintește concluziile sale anterioare relevante¹ și rezultatele summitului mondial umanitar și subliniază nevoia de consolidare a rezilienței prin asigurarea unei legături mai bune între asistența umanitară și cooperarea pentru dezvoltare pentru a anticipa, a se pregăti și a reacționa la crize și dezastre naturale sau provocate de om. Este esențial să se consolideze în continuare legăturile operaționale între abordările complementare ale asistenței umanitare, cooperării pentru dezvoltare și prevenirii conflictelor, cu respectarea deplină a principiilor umanitare și a dreptului internațional umanitar.
4. Operaționalizarea legăturii dintre domeniul umanitar și cel al dezvoltării necesită o viziune comună și schimbări culturale în organizații care să ducă la noi abordări în materie de politici și cadre juridice pentru a încuraja în mod sistematic complementaritatea, sinergiile și cooperarea dintre actorii din domeniul umanitar, din cel al dezvoltării și alți actori relevanți. Obiectivul general este de a promova, în cel mai scurt timp, modalități coerente de lucru care să fie mai eficace și mai eficiente în analizarea factorilor fragilității, vulnerabilității și conflictelor, precum și a capacităților locale/naționale de abordare a riscurilor și vulnerabilităților, și în dezvoltarea măsurilor de prevenire, consolidarea răspunsului, sprijinirea redresării rapide și a stabilizării, abordarea nevoilor, consolidarea autonomiei și reducerea riscurilor. În acest sens, ar trebui să se pună accentul inițial și continuu pe obținerea unor rezultate colective, și la nivel de țară, prin acțiuni în colaborare și complementaritate peste granițele instituționale, pe baza avantajelor comparative ale fiecărei comunități de actori, cu respectarea deplină a principiilor umanitare, și profitând de sinergii pentru a atinge obiectivele de dezvoltare durabilă.

¹ Concluziile din 19-20 noiembrie 2007 privind un răspuns al UE la situațiile de fragilitate; Concluziile din 28 mai 2013 privind abordarea UE în materie de reziliență; Concluziile din 12 mai 2014 privind abordarea globală a UE, Concluziile din 12 mai 2016 privind summitul mondial umanitar, Concluziile din 12 mai 2016 privind abordarea UE în ceea ce privește strămutarea forțată și dezvoltarea.

5. Cooperarea pentru dezvoltare și asistența umanitară ar trebui să fie concepute și furnizate într-un mod mai complementar pentru a răspunde mai repede și în mod mai eficace la dinamica fragilității, sărăciei și vulnerabilității. Actorii din domeniul dezvoltării ar trebui să fie în măsură să își mențină prezența în timpul crizelor pentru a sprijini reziliența și tranziția către dezvoltare încă din primele etape în mod previzibil și să își orienteze răspunsul pentru a cuprinde activități de consolidare a rezilienței. Cauzele profunde ale fragilității, precum și ale vulnerabilității și conflictelor trebuie să fie abordate în conformitate cu cele cinci obiective pentru consolidarea păcii și consolidarea statală², inclusiv prin promovarea drepturilor omului și a guvernantei favorabile incluziunii, abordarea inegalităților structurale și reducerea riscurilor subiacente. Degradarea mediului și schimbările climatice sporesc riscul de conflict și cronicizează vulnerabilitatea. Prin urmare, trebuie construite capacități locale de reducere a riscurilor și de pregătire, iar mijloacele de subzistență trebuie să fie consolidate pentru a pune capăt treptat dependenței de asistența umanitară prin promovarea autonomiei, astfel încât comunitățile vulnerabile să poată rezista viitoarelor crize naturale și provocate de om, chiar pe măsură ce se redresează.
6. Consiliul subliniază importanța integrării sistematice a unei perspective de gen în cadrul legăturii dintre domeniul umanitar și cel al dezvoltării. În special, rolul femeilor ca actori ai schimbării, inclusiv în acțiunea umanitară, asistența pentru dezvoltare, consolidarea păcii și securitate, mediere, reconciliere și reconstrucție, prevenirea conflictelor și a crizelor, precum și vulnerabilitatea sporită a acestora în timpul crizelor ar trebui să fie pe deplin recunoscute. Nevoile diverse ale persoanelor aflate în situații vulnerabile, inclusiv ale persoanelor cu handicap, ale victimelor violenței bazate pe gen, ale persoanelor strămutate, ale persoanelor în vârstă și ale copiilor ar trebui să fie în continuare luate în considerare pe tot parcursul ciclului de răspuns.
7. Consiliul subliniază importanța unui schimb de informații prompt între actorii din domeniul umanitar și cel al dezvoltării, precum și a unor analize comune sistematice ale contextului care să identifice riscurile, să evalueze cauzele fragilității, capacitățile de reacție și reziliența la diferite niveluri. În măsura în care este posibil, analizele comune ale contextului ar trebui să sprijine planificarea răspunsului la nivel de țară și să permită o finanțare flexibilă. Acestea ar trebui să se desfășoare într-un stadiu timpuriu și la intervale regulate, inclusiv cu informații provenite din sistemele de alertă timpurie care ar putea declanșa acțiuni rapide.

² <https://www.newdeal4peace.org/peacebuilding-and-statebuilding-goals/>

8. Consiliul salută diferitele inițiative în curs care vizează promovarea complementarității și a cooperării dintre actorii din domeniul umanitar și cel al dezvoltării, inclusiv în cadrul abordării UE în ceea ce privește strămutarea forțată și dezvoltarea. Consiliul încurajează Comisia și statele membre să continue să operaționalizeze legătura și să continue această abordare într-o serie de țări pilot care să fie propuse de Comisie în consultare cu statele membre, cu scopul de a sistematiza cooperarea, de a îmbunătăți utilizarea bunelor practici și generarea de argumente. În acest sens, actorii din domeniul umanitar și cel al dezvoltării ar trebui să fie încurajați să definească rezultate colective în conformitate cu obiectivul comun de consolidare a rezilienței, a participării, a mijloacelor de subzistență și a capacităților locale, în special în rândul celor mai vulnerabili.
9. Consiliul subliniază, de asemenea, necesitatea de a se îmbunătăți coordonarea la nivel intern în cadrul instituțiilor UE și între UE și statele sale membre, precum și pe plan extern cu alți actori, inclusiv donatorii emergenți, departamentele și agențiile ONU, băncile regionale și multilaterale de dezvoltare, în desfășurarea unor analize comune și a planificării, cu scopul de a identifica nevoile și de a reuni capacități, know-how și resurse suplimentare. Parteneriatele inovatoare cu sectorul privat sunt esențiale și ar trebui să fie urmărite în mod activ, atunci când este cazul.
10. Consiliul încurajează utilizarea sporită, de către actorii din domeniul umanitar și cel al dezvoltării, a planificării multianuale și a ciclurilor de programare, a analizei comune a riscurilor și a vulnerabilității, a planificării comune, precum și a abordărilor programatice coordonate, după caz, pe baza unei mai bune înțelegeri a contextelor socioeconomice, politice și de securitate din țara de punere în aplicare și cu respectarea deplină a principiilor umanitare. Acest lucru necesită instrumente și modalități de finanțare flexibile și bine coordonate, permițând reacția și ajustarea rapidă în activități de urgență și de redresare, în special în situații de fragilitate, precum și pentru prevenire. Aceasta necesită, de asemenea, utilizarea sporită a finanțării multianuale, după caz, pentru a răspunde mai bine crizelor prelungite. Evaluarea experiențelor recente cu fondurile fiduciare ale UE ar putea oferi învățăminte utile în această privință.

11. Intervențiile pentru dezvoltare în situațiile fragile și afectate de conflicte ar trebui să țină seama de abordarea care nu aduce prejudicii și trebuie să adopte o abordare mai bine adaptată contextului și mai flexibilă în materie de planificare, recunoscând riscul ridicat de eșec și necesitatea adaptării rapide la situații în schimbare. Programele și structurile operaționale ar trebui să prevadă situații neprevăzute pentru a aborda riscurile în schimbare. Pe toată perioada ciclului de programare, este important ca UE și statele sale membre, precum și alte părți interesate să continue să își evalueze critic progresele înregistrate în raport cu efectele pe termen lung asupra dinamicii păcii și conflictelor.
12. Consiliul subliniază importanța consolidării responsabilității democratice la nivel național și local, a capabilităților guvernelor în materie de conducere și guvernare, precum și importanța construirii unor sisteme sensibile la risc, inclusiv sisteme de protecție socială, pentru a îmbunătăți transparența și asumarea responsabilității, precum și capacitatea guvernelor de a reduce violența, de a construi societăți favorabile incluziunii, de a îmbunătăți furnizarea de servicii, justiția socială și oportunitățile economice pentru persoanele și comunitățile afectate de crize. Rolul-cheie al societății civile, inclusiv al organizațiilor societății civile de la nivel local, în încurajarea dialogului și a reconcilierii, în promovarea reconstrucției și coeziunii sociale ar trebui să fie pe deplin recunoscut. Dialogul la nivel local, mecanismele de mediere și de guvernare corespunzătoare ar trebui să fie consolidate pentru a facilita implicarea, participarea și feedbackul comunității. Dezvoltarea unor strategii locale și naționale favorabile incluziunii de reducere a riscului de dezastre, inclusiv a unor mecanisme de asigurare a riscurilor de dezastre care să permită asumarea la nivel local a răspunsului și să sporească previzibilitatea finanțării, precum și dezvoltarea unei abordări de gestionare a riscurilor de dezastre care să ia în considerare întreaga societate și toate tipurile de pericole sunt la fel de importante pentru a reduce fragilitatea și vulnerabilitatea și pentru a spori reziliența.
13. Consiliul subliniază necesitatea de a continua valorificarea experienței și a lecțiilor învățate de pe teren și invită Comisia să analizeze mijloace pentru schimbul de bune practici și de informații, inclusiv prin intermediul platformei Capacity4Dev, pentru a dezvolta instrumente eficiente și practice și soluții durabile. Consiliul invită Comisia și SEAE să prezinte în termen de un an rapoarte cu privire la progresele înregistrate în operaționalizarea legăturii, incluzând activitățile cu statele membre. Trebuie asigurate legături corespunzătoare cu mecanismele de raportare existente și similare.